

VELKOMMEN TIL FAGLIG FREDAG

Forvaltningsret i grundskolen – når lærere udsættes for vold

Med Bente Hagelund

Webinaret starter om et øjeblik..

Værd at vide

Vi spiller musik nu – tjek dine lydindstillinger, hvis du ikke kan høre musikken.

Oplever du tekniske problemer, så tjek vores guide på schultz.dk/teknik - eller skriv til os via "Q&A" i øverste højre hjørne.

Du får adgang til optagelsen og alle slides efter webinaret.

Schultz

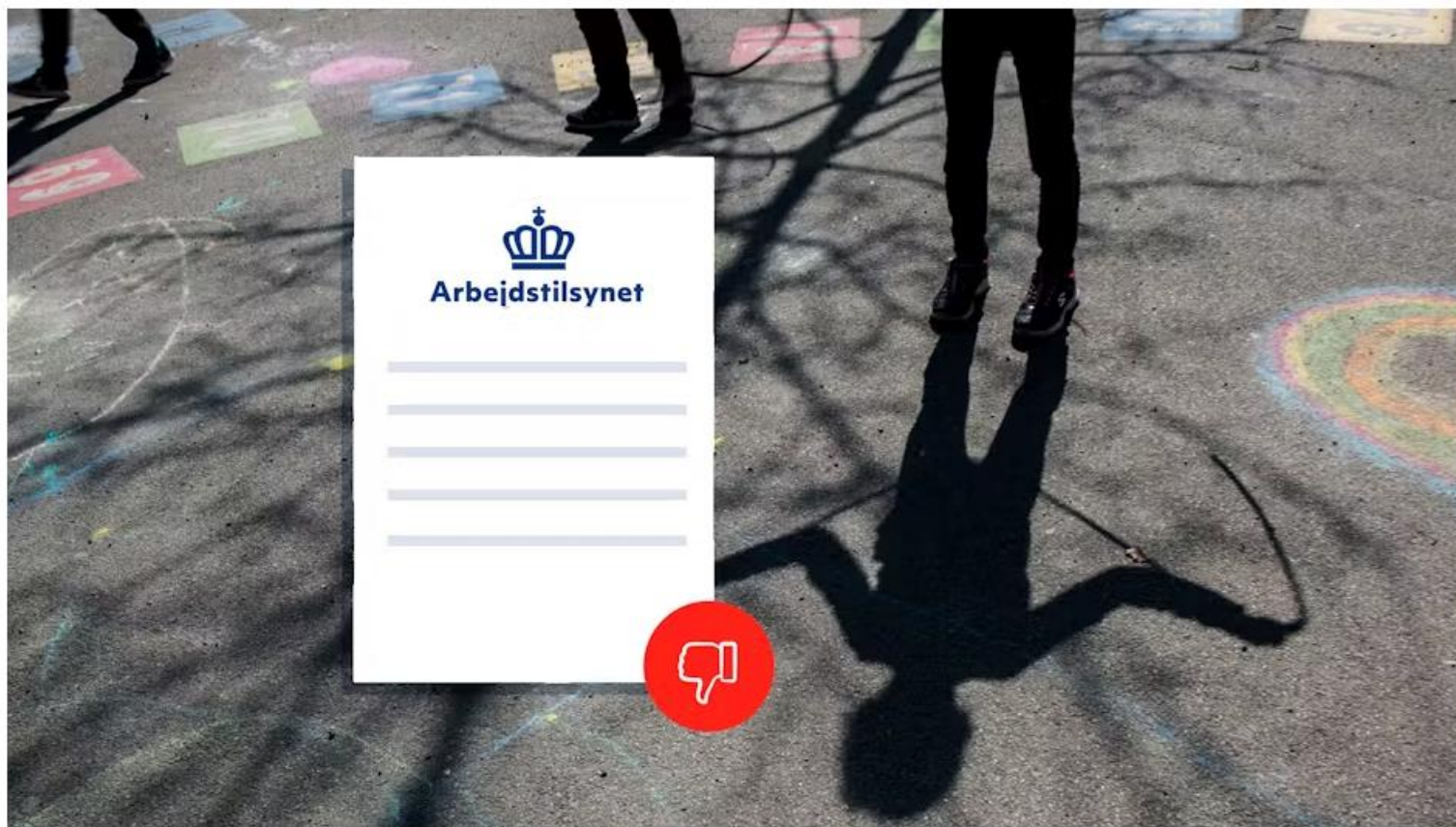
Indhold af webinar

1. Hvorfor er dette emne relevant? Aktuelle sager fra medierne.
 2. Afgrænsning. Hvad handler webinar
- Undersøgelse og dokumentation
 - Repræsentation og vejledning
 - Aktindsigt og partshøring
 - Ytringsfrihed og tavshedspligt

Samfund

46 danske skoler har fået påbud for farlige arbejdsmiljøer

Et voldeligt arbejdsmiljø kan både føre til stress, angst og PTSD.

Der findes omkring 2000 skoler i Danmark. 46 af dem har fået påbud i kategorien vold og traumatiske hændelser. Foto: TV 2 Grafik / Janne Bekker

19. jun 2024 kl. 06.28

Kilde:

<https://nyheder.tv2.dk/samfund/2024-06-18-46-danske-skoler-har-faaet-paabud-for-farlige-arbejdsmiljoeer>

Eksempel: Vestre Skole i Viborg

I december 2024 modtog Vestre Skole i Viborg et strakspåbud fra Arbejdstilsynet efter gentagne episoder, hvor elever havde udøvet fysisk vold mod medarbejdere, herunder slag og spark. En intern arbejdspladsvurdering viste, at 37 ud af 50 ansatte oplevede problemer med vold, og flere havde været sygemeldt som følge af disse hændelser. Arbejdstilsynet vurderede, at den manglende forebyggelse kunne føre til alvorlige psykiske konsekvenser for medarbejderne, såsom angst, depression og PTSD. Som reaktion udarbejdede skolen en handleplan, der inkluderede pædagogiske indsatser og ledelsesmæssig opfølgning.

Lærere på københavnsk skole bryder sammen og elever slår, sparker og tager kvælertag på hinanden. Nu sender 58 ansatte et opråb til forvaltningen

Skoleleder har tidligere afvist, at skolen har et forrået miljø. Men de ansatte beskriver nu grædende og stress-syge lærere og elever, der slår og tager kvælertag på hinanden. Problemerne bliver ikke anerkendt, skriver de,

Kilde:
<https://www.berlingske.dk/indland/laerere-paa-koebenhavnsk-skole-bryder-sammen-og-elever-slaar-sparker-og>

Hver tredje, helt præcist 34 procent, af Grøndalsvængets Skoles lærere har i den seneste medarbejderundersøgelse svaret, at de har været udsat for vold inden for et år.
Foto: Thomas Lekfeldt

Rikke Johansen stod tidligere på året frem i Berlingske og fortalte om en voldsepisode, hun havde oplevet på sin tidligere arbejdsplads. Kort efter blev hun kaldt til tjenstlig samtale. Privatfoto

Skoleforvaltning kaldte lærer til samtale efter interview: "De vil intimidere mig"

Det fik konsekvenser for lærer Rikke Johansen, at hun stod frem i pressen og fortalte om en voldsepisode på sin tidligere skole. Københavns Kommune får nu kritik fra både Lærereforeningen, politikere og juraprofessorer.

Rasmus Fahrenhorff
JOURNALIST

Kilde:

<https://www.folkeskolen.dk/danmarksdemo-kraterne-dansk-folkeparti-konservative/skoleforvaltning-kaldte-laerer-til-samtale-efter-interview-de-vil-intimidere-mig/4804544>

Hvad handler webinarret om – og hvad handler det ikke om?

Forvaltningsret – ikke strafferet eller socialret

Læreres rettigheder og skoleledelsens pligter

Ikke de forvaltningsretlige problemstillinger i relation til de børn, der udøver vold.

Hvad er vold? Hvornår gælder reglerne?

Vold mod lærere kan defineres som enhver form for fysisk, psykisk eller verbal adfærd, der påfører læreren skade, trusler eller krænkelser i forbindelse med hendes eller hans arbejde.

Det kan spænde fra direkte fysisk aggression til mere subtile former for chikane og trusler, som påvirker lærerens trivsel og arbejdsmiljø. Herunder også online-chikane.

Hvad er vold? Hvornår gælder reglerne?

Fysiske former:

- Slag, spark eller skub
- Kasten med genstande
- Ødelæggelse af lærerens ejendele

Verbale former:

- Trusler om vold
- Nedværdigende eller krænkende kommentarer
- Gentagen råben eller fornærmelser

Psykiske former:

- Mobning eller systematisk chikane
- Intimiderende adfærd
- Sociale medier-trusler eller digital chikane

Hvad er forvaltningsret i denne sammenhæng?

- Arbejdsmiljølovgivningen
- Partsrettigheder i forvaltningsloven
- Notatpligt og journaliseringspligt i offentlighedsloven
- Ytringsfrihed i grundloven – tavshedspligt i forvaltningsloven
- (Skolelederes og læreres beføjelser efter ordensbekendtgørelsen)

Arbejdsmiljølovens krav til et sundt og sikkert arbejdsmiljø

- ◆ Forebyggelse af ulykker og sygdomme
- ◆ Risikovurdering via APV (arbejdspladsvurdering)
- ◆ Inddragelse af medarbejdere
- ◆ Forebyggelse af fysisk og psykisk overbelastning
- ◆ Instruktion, oplæring og træning af medarbejdere
- ◆ Brug af tekniske hjælpemidler for at sikre sikkerhed
- ◆ **Hurtig handling ved opdagede problemer**
- ◆ Overholdelse af gældende regler og påbud fra Arbejdstilsynet

Hvilke rettigheder har en lærer, der har været udsat for vold?

- Ret til at indberette det skete til skoleledelsen
- Ret til at få oprettet en sag og få hændelsen eller hændelserne beskrevet og dokumenteret
- Ret til støtte og hjælp i form af rådgivning, sygemelding eller andet
- Eventuelt ret til at anmelde volden til politiet
- Ret til at udtale sig om sagen til medierne eller andre – dog under respekt af tavshedspligten

Forvaltningslovens anvendelsesområde

§ 1. Loven gælder for alle dele af den offentlige forvaltning.

§ 2. Loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

En folkeskole er i denne forbindelse en offentlig myndighed, altså en forvaltningsmyndighed

En privatskole derimod er ikke en offentlig myndighed, og forvaltningslovens regler omfatter derfor ikke privatskoler.

Ekspertter i opråb: Børn på privatskoler udsættes »for svigt« – og det er »ikke godt nok«

Det er for let at smide elever ud af privatskoler, siger flere aktører i Berlingske. De mener, at skolerne »ekskluderer sig ud af udfordringer«, samt at børns rettigheder bliver krænket i flere tilfælde. Undervisningsministeren vil nu undersøge området.

Flere eksperter og en organisation siger til Berlingske, at der skal gøres mere for at hjælpe de børn, der smides af de frie grundskoler på et uretfærdigt grundlag. Lige nu mener de, at lovgivningen er mangelfuld.
Foto: Mads Nissen/Ritzau Scanpix

Kilde:
https://www.berlingske.dk/metropol/eksperter-i-opraab-boern-paa-privatskoler-udsættes-for-svigt-og-det-er?gaa_at=eafs&gaa_n=AerBZYNxWj6Feh6fmCFaNSWAvP99bMqjZ8ZBIDre_7H7KhLkd2vPIN9GFAAE0a0IeaQ%3D&gaa_ts=681334f6&gaa_sig=c2-8DIPFpGS9ZGq8U-YBrqZ368x7I069tSC4vjTlx53dqYxSApvKOy5NuGxSamJ7bVBBkbLqtYqLHiH12LdbAg%3D%3D

Hvad er en sag?

En forvaltningsretlig sag er en sag, hvor en offentlig myndighed træffer en afgørelse eller på anden måde handler i forhold til borgere eller virksomheder på baggrund af regler i lovgivningen.

Hvornår skal der oprettes en sag?

Når en lærer udsættes for vold eller trusler på en skole, skal der oprettes en sag med det samme, fordi skolen (som offentlig myndighed) har en forvaltningsretlig pligt til at handle på hændelsen.

Forskningschef ser den samme fejl gå igen i mange af sagerne om vold i skolerne: »Tiden er ikke til at dysse det ned«

Skoleledelser og kommuner dysser for ofte volden ned i stedet for at tage opgaven på sig, når en skole rammes af voldsomme episoder. Det er en stor fejl, påpeger forskningschef.

Vold og trusler skal håndteres og mødes med sanktioner. Men mange lærere tvivler på, om de må gribe ind, siger forskningschef.
Foto: Folkemediet 2022 Andreas Rasch-Ch Nils Melvang

JENS ANTON BJØRNAGER
Undersøgende journalist

KRISTOFFER KRÆN SØRENSEN
Journalist

KASPER FAST
Journalist

Lørdag d. 05. april 2025, kl. 15:45
Del denne artikel

Schultz

Kilde:

<https://www.berlingske.dk/indland/forskningschef-ser-den-samme-fejl-gaa-igen-i-mange-af-sagerne-om-vold-i>

Hvilken betydning har det, at der er oprettet en sag?

1. Den voldsramte lærer er part i sagen og har partsrettigheder
2. Sagen skal undersøges og dokumenteres
3. Læreren har ret til vejledning og repræsentation
4. Læreren har ret til aktindsigt og til at udtale sig til sagen
5. Læreren har krav på partshøring, hvis betingelserne er opfyldt
6. Læreren har ret til at udtale sig om sagen til medier eller andre, men tavshedspligten skal overholdes

Hvad er undersøgelsesprincippet?

Pligt til at oplyse sagen til bunds

Der må ikke træffes afgørelse i en sag, før den er tilstrækkelig oplyst.

Det påhviler forvaltningsmyndigheden – altså skoleledelsen - at skaffe de fornødne oplysninger for sagens korrekte afgørelse.

Hvad er notatpligt?

Offentlighedslovens § 13

I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en myndighed m.v., skal den pågældende myndighed m.v., når den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er af betydning for sagens afgørelse, snarest muligt gøre notat om indholdet af oplysningerne eller vurderingerne. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne eller vurderingerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Notatpligt – hvad skal notatet indeholde?

- Dato for mødet/samtalen
- Hvem deltog i samtalen? Lederen, medarbejderen og evt. kollega eller tillidsrepræsentant
- Hvad blev der oplyst?
- Hvad blev der aftalt?
- Journalisering

Journaliseringspligt – offentlighedslovens § 15

§ 15. Dokumenter, der er modtaget eller afsendt af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed, skal journaliseres, i det omfang dokumentet har betydning for en sag eller sagsbehandlingen i øvrigt. Det samme gælder interne dokumenter, der foreligger i endelig form.

Hvad er partsrepræsentation?

Forvaltningslovens § 8: Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre.

En partsrepræsentant træder ind i sagen **i stedet for borgeren**. Det betyder, at borgeren træder et skridt tilbage og overlader kommunikationen til partsrepræsentanten. Myndigheden skal skrive, ringe eller holde møder med repræsentanten – ikke med parten. Repræsentanten træffer beslutninger med bindende virkning for borgerne.

En bisidder træder ind i sagen **sammen med borgeren**. Det betyder, at bisidderen typisk deltager i møder sammen med borgeren i den offentlige myndighed. Det er fortsat borgeren, der kommunikerer med myndigheden og træffer alle beslutninger.

Hvem kan være partsrepræsentant eller bisidder?

- En professionel repræsentant, f.eks. en advokat, en revisor eller en socialrådgiver
- En god ven eller et familiemedlem
- En repræsentant fra en interesseorganisation, f.eks. en fagforening, en grundejerforening eller en patientforening

Hvornår kan der kræves fuldmagt?

Borgeren betaler selv eventuelt honorar til repræsentanten

Aktindsigt og retten til at udtale sig

Forvaltningsloven:

§ 9: En part har ret til indsigt i alle dokumenter og registreringer. I ansættelsessager dog kun vedrørende egne forhold

§ 9 b: Sagen udsættes til parten har haft tid til at læse akterne

-- 00 --

§ 21: Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse til sagen.

Aktindsigt – undtagelser

Forvaltningsloven:

§ 12. Retten til aktindsigt omfatter ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående.

--00--

§ 15 b. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til

1) ...

2) ...

3) ..

4) ...

5) private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Partshøring – en pligt til at forelægge nye oplysninger for den ansatte

Forvaltningslovens § 19

- Nye faktiske oplysninger, som er kommet ind i sagen
- Til ugunst for parten, dvs. noget som måske er i modstrid med det, den ansatte har oplyst
- Forelægges før afgørelse med frist til at kommentere
- På myndighedens initiativ, dvs. skolelederen har pligt til at partshøre, herunder undersøge, om der er nogen af de nye oplysninger, der er omfattet af undtagelsen i § 15b.

Ytringsfrihed og tavshedspligt

Offentligt ansatte har frihed til at ytre sig som privatpersoner – også om arbejdsrelaterede spørgsmål

De må naturligvis ikke bryde deres tavshedspligt og offentliggøre fortrolige oplysninger

Der er også nogle få begrænsninger af loyalitetshensyn, men disse begrænsninger omfatter ikke en generel kritik af forholdene på ens arbejdsplads eller konkrete hændelser, som man vil fortælle om

Justitsministeriet har udgivet en vejledning om emnet

Hvornår er offentligt ansattes ytringsfrihed begrænset af loyalitetshensyn?

1. Offentligt ansattes ytringsfrihed **er** begrænset,
2. men kun indenfor deres eget arbejdsområde, og
3. hvis de er involveret i beslutningsprocessen, og
4. hvis ytringen falder før beslutningen er truffet

Justitsministeriets vejledning fra 2016

Tesfaye om nye voldstal: Stramning af ordensbekendtgørelse var nødvendig

Børne- og undervisningsministeren mener, det var nødvendigt værktøj at give skolelederne bedre mulighed for at bruge midlertidige bortvisninger som sanktion. Men skolereformen er det, der skal sænke spændingsniveauet i skolen på den længere bane.

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye (S) siger til Berlingske, at han har en oplevelse af, at vold og trusler er et stigende problem i folkeskolen.

Ny ordensbekendtgørelse

Kan den bidrage til at forebygge problemer?
Eller vil den snarere gøre ondt værre?
Eller gør den ingen forskel?

Kilde:

<https://skolemonitor.dk/nyheder/art10275253/Stramning-af-ordensbekendtg%C3%B8relse-var-n%C3%B8dvendig>

Her kan du læse mere om emnet:

Folkeskolen.dk

[Børne- og Undervisningsministeriet](#)

Arbejdstilsynet.dk

Berlingske.dk – søg på "Forrået folkeskole"

Relevante kurser på Campus Skole – om lovgivning

- Underretningspligt - med fokus på skolernes underretninger
- Etik, omsorg & skånsom magtanvendelse i grundskolen
- Kursus for nye lærere

Find kurserne på Campus Skole <https://skole.schultzcampus.dk/kurser>.

Relevante kurser på Campus Skole – om konflikthåndtering

- Håndtering af udadreagerende og forstyrrende adfærd i klassen
- Mentalisering
- Low Arousal
- Kommunikation – det konfliktnedtrappende sprog
- Konfliktforebyggelse og konflikthåndtering i praksis
- Det gode og sikre arbejdsmiljø

FAGLIG FREDAG I SEPTEMBER

CO-TEACHING OG NEUROPÆDAGOGIK

Med Micki Sunesen og Line Dudahl Lauridsen

5. SEPTEMBER 2025 KL. 12 - 12.45

Tilmeld dig under Faglig Fredag på [Schultz.dk](https://www.schultz.dk)

TAK FOR I DAG

Vidste du, at?

du kan få adgang til **faglige online kurser** i
Schultz Campus Skole, hvis din arbejdsplads har abonnement.
Kontakt Rune Walther + 45 81883449 eller rdw@schultz.dk.